

A megvalósításhoz változtatni kell gondolkodásunkat és tetteinket is. A magyarok előnye, hogy tizenöt éve a változtatás útjait keresik, míg az EU országoknak most kell a változtatásokat meglépniük. Ez legalább olyan nehéz feladat, mint a mienk.

Egyesek lebecsülik a magyar gondolkodást, az iskolarendszert és erősségeit. A magyarok ki fogják használni az EU lehetőségeit, ha kellően megismerik a feltételeket. És ehhez nem kell hosszú idő. Az EU előírásait, lehetőségeit nem hirdetések és propaganda útján kell ismertetni, hanem meg kell tanítani és meg kell tanulni! Lényeges különbség! Ezért adunk hírt az Erdészeti Lapok hasábjain cikkekből és kiadványokban és adunk ki az EU-ról szóló könyveket.

Felvetődik a kérdés, hogy mit ad a magyar erdőgazdálkodás az EU-nak, melyek azok az erdészeti „hungarikumok”, amelyek vonzóak lehetnek az EU polgárai számára?

Először meg kell jegyezni, hogy az EU forrásokhoz való jutás feltétele, hogy a magyar Nemzeti Fejlesztési Tervbe bekerüljön az erdőgazdálkodás minél több támogatandó területe. Erre lehet forrást kapni, így lehet fejleszteni a kiválasztott területeket. Természetesen nemzeti forrásból is lehet építkezni. A kiválasztott területeknek a természettel való harmonizációt és az erdő hozamainak hasznosítását kell előtérbe helyezni. Egy kis ország az egyediség (hungarikum) feltáráásával lehet piacképes a nagyobb tőkével és piaci részességgel rendelkező vetélytársakkal szemben.

Felsorolásszerűen ilyen területek: erdeink megőrzött természeti sokfélesége (ártéri, alföldi és egyéb természetközeli erdők), közcélú erdőgazdálkodás (parkerdő, erdei iskolák, erdei vasút stb.), a lombos állományokkal való erdőgazdálkodás, az erdőtelepítés több mint ötven éves tapasztalata, az akác fafaj hasz-

nosítása, az öko- és vadászturizmus fejlesztése, az állami erdőgazdálkodás társasági formában való működtetése, mert nincs teljesen kiszolgáltatva az állami költségvetésnek. Továbbá az oktatás, kutatás eredményei és az erdészeti kultúra értékei. Az egyetemi és civil szervezetek évszázados hagyományai, tárgyi és szellemi kincsei. Az erdészeti nagy rendezvények baráti és szakmai egyedisége.

Az Európai Unió egy lehetőség, mely hatással lesz országunkra, szakmánkra. Feladatunk, hogy mi is hatással legyünk az Unióra értékeinkkel, tudásunkkal, elszántságunkkal. Felkészült, erkölcsileg tiszta, szakmailag elkötelezett vezetőkre és erdészeti személyzetre van szükségünk, hogy programjainkat képesek legyünk megfogalmazni és megvalósítani. Egyesületünk többéves programja és munkája is e célt szolgálja.

Ormos Balázs
főtitkár

Európa – Selmec

Úgy gondoltam, hogy az Európai Unióról legjobban egy selmeci sörözőben lehet cikket írni, mert nekünk erdészeknek az Unióról leginkább a Selmeccel történő egyesülés jut az eszünkbe.

Ülök a selmeci „Marina pizzériában” (kocsma és knédli az nincs), és hallgatom a félig ismerős szlovák szavakat.

Valamikor itt mindenki németül beszélt, azután a magyar diákok magyarul nótáztak, Wagner Károly pedig lerakta a magyar erdészeti szaknyelv alapjait.

Elmegyek a régi botanikus kerti házhoz, ahol Piruha Jan bácsi diákkoromban vendégül látott a kassa–pozsonyi túráim során.

Ő szlovák volt, de még magyar iskolába járt, és szebben beszélt magyarul, mint sok mai polgártársunk.

Kimegyek Szent Antalra (Sv. Anton) a Coburg-kastélyhoz, mert a különleges, ősi formájú pusztavacsi dámlapátokat már csak itt lehet meglátni, a pusztavacsi erdőkben már nem ilyenekre vadászunk.

Nagy vadászírónk, Széchenyi Zsigmond anyai nagyapja csehországi földbirtokos volt, és a vadászatok tudományát is ott, a mileschauti (Milešov) fenyvesekben sajátította el, amint azt az „Ahogy elkezdődött” című könyvében is megírta.

Hazafelé a szlovák oldalon, Ipolyságon (Šahý) még majdnem mindenki

magyarul beszél, itt veszek két üveg szlovák sört (már az is Heineken), jó lesz az otthoni vacsorámhoz.

A magyar oldalon az ősi morva vár, Nógrád (Novohrad) község lakói már alig beszélnek szlovákul, és a boltok is bezártak, de Diósjenőn még megnézek egy cégünk által épített könnyűszerkezetes gyorslakóházat.

Ereszkedünk lefelé, Szendehelynél (Sende) a 2-es főúton. Jobbra van a berkenyei tölgyesem, ahol a váci nagyapámmal gombásztunk gyermekkoromban. Az erdő már akkor is – 50 éve

is – szép volt, sikerült is kárpótláson megvennem, de még most sincs 80 éves, így talán már csak az unokám fogja véghasználni és újraültetni, ha jelent neki még valamit az ősök emléke.

Anyai nagyapám egy német cég cseh mérnökeként Európa és a Monarchia több országában épített textilüzemet, míg végül Vácon telepedett le, mert beleszeretett Európa eme szegletébe, a Vác környéki erdőkbe-mezőkbe, a nyúl vadászatokba, a jó borokba, meg a cigányzenébe.

Idővel épített Vácon egy saját kis üzemet, melyből az államosítás után még két gépe maradt, szerényen ugyan, de megélt belőle.

Selmeci utcarészlet. Fotó: Czerny Károly

Beérek Pestre a II/A, az M0-s meg az M3-as vonalán. Hatalmas üzletközpontok épülnek, az első piros lámpánál odajön hozzám egy szakállas hajléktalan egy madzagon vezetett kutyával. Veszek tőle egy hajléktalan újságot, odaadom neki az egyik üveg szlovák sört, azután elköszönünk egymástól, mert már dübörög mögöttem a gépkocsíáradat.

Hogy miben reménykedem az új Európa küszöbén:

– hogy lesznek még Mária Teréziák, akik új egyetemeket alapítanak Kelet-Európa diákjainak

– hogy a pusztavacsi vadászati kultúra emlékeit egy pusztavacsi kastélyban is megtekinthetjük majd

– hogy a szlovákiai magyarokat meg

a magyarországi szlovákokat senki sem fogja többé a nemzeti identitásuk feladására készíteni

– hogy születnek még Széchenyi Zsigmondok, hogy a különböző népek, emberek és kultúrák megismerésével egy még tökéletesebb kultúrát hoznak létre

– hogy a cigányok nemcsak segélyre váró etnikumok lesznek, hanem a zenéjük újra a reneszánszát éli majd.

– hogy többé nem államosítják senki maga építette üzemét

– hogy cégünk gyorslakóházakat építhet majd Szlovákiában, Ausztriában, Csehországban és más európai országban is

– hogy a tölgyeseinket az unokáink újra fogják ültetni, és átérzik az emlé-

kek, a hagyományok megőrzésének fontosságát is

– hogy a hajléktalanok feje fölé hajlék kerül majd, és hogy a szlovák meg a magyar sörrel is egymás egészségére koccinthatunk

– hogy egy kicsit jobban, meg biztonságosabban fogunk élni, és őszintén szerethetjük és tisztelhetjük közeli és távoli szomszédainkat

– hogy Selmeccel újra egy hazába kerülünk

– hogy a fák és az emberi gyökerek újra egymásba fonódnak majd

– hogy minden erdészke kollégának jut tisztas munká, a munkájáért pedig megbecsülés és tisztas megélhetés

Reménykedjünk! Jó szerencsét!

Dr. Czerny Károly

Konszenzuskeresés a jövő erdeiért

Bizonyosság, biztonság, állandóság – talán nem is vágyik az emberek többsége jobban másra. Miközben az Élet (a természeti, a társadalom, egy ágazat vagy az egyén élete) nehezen kiszámítható, folytonosan változó, tehát bizonytalansággal áthatott.

Ennek leküzdésére hatalmas erőket mozgósítunk, és a káosz megelőzésére többféle technikát dolgoztunk ki, csak példaszerűen, mint a jövőkutatók, előrejelzések, statisztikai trend és egyéb számítások és főként a különféle tervezések és programok készítése. A ráfordított horrorális költségekhez képest sokszor csekély hatékonysággal, de mégis bizonyos megnyugtató biztonságot így elérve. A tervezés, prognosztizálás folyamatos tevékenység, hiszen az idő múlásával az eredmények amortizálódnak, nem is beszélve az ún. előre nem kalkulálható, váratlan helyzetekről, tényezőkről.

Az eddigi általános bevezetés talán nem tűnik feleslegesnek, ha az erdészeti ágazat jelenlegi problémáira gondolunk.

Jól időzítetten, ütemezetten, nagy és tekintélyes szakértői gárda munkájával, társadalmi és szakmai viták fázisai után elkészült a Nemzeti Erdőstratégia és Nemzeti Erdőprogram (NES–NEP). Benne (az ún. Fehér Könyv 3.3 pontjaként) külön fejezet foglalkozott, figyelt az erdőgazdálkodásban előforduló konfliktusokra, ellentétekre.

Mégis, most a parlamenti vita és elfogadás akadályaként, úgy érzem, hogy vészhelyzet alakult ki – mivel megszűnt az Erdészeti Hivatal, a támogatások (be-

leértve az erdőtelepítések támogatását is) drasztikusan visszaestek, az erdőkezelés kérdése ágazatok közötti konfliktust generált – minden szervezés, előrelátás dacára.

Miért?

Az erdő nem változott meg ilyen gyorsan. Annak minden sokszínűségét, változatosságát, összetettségét elemezték, figyelembe vették.

A tervező szakgárda nagy gondossággal járt el, a legkorszerűbb módszerekkel dolgozott. Talán egy oldalt nem kezeltek elég súllyal, nem készült rá negatív forgatókönyv, nem számítottak arra, hogy az ágazat társadalmi környezete ennyire változik, ilyen mértékben elbizonytalánosodik.

A helyzet kialakulásában és kezelhetőségében is a humán faktor játssza a főszerepet. Hasznosítható tanulságokkal szolgálhat ezért *dr. Kappéter István*: Az emberiség képes jóra változtatni a világot című könyve (Püski Kiadó, Bp. 2003).

A mű átfogóan tárgyalja a jövőkutatók problémáit, főként pszichikai meghatározottsággal és megalapozottsággal keresve a megoldásokat.

Számunkra is iránymutató néhány tételét idézve a bevezetőből:

„Elsősorban arra kell irányulni az emberi gondolkodásnak, hogy megtaláljuk a legjobb módokat, hogy az ember alkalmazkodjon a természet adottságaihoz.” (15. o.)

„A világ vezetőinek többsége jót akar, de nagyrészt nem tudatos okokból azt érzi legfontosabbnak, hogy legyőzze azokat, akik másként akarnak jót, mint ő

és társai, és nem veszi észre, hogy ezzel többet árt, mint használ.” (16. o.)

„A jövőkutatók nem azzal az egyetlen jövővel foglalkoznak, ami lesz, hanem azzal a sok lehetőséggel, amik bekövetkezhetnek.” (17. o.)

Az erdészszakma mondhatnánk folyamatosan a jövőben való gondolkodásban él (jövőorientált), hiszen az erdő a megtestesült múlt, jelen, jövő. Még néhány szempont a műből, későbből:

„az alternatív lehetőségek vizsgálata, váratlan balesetre felkészülés” (256. o.)

„az erőltetett optimizmus félrevezető” (259. o.)

„rá kell vezetnünk mindenkit, hogy hasznosabb az együttműködés, mint a győzelem” (260. o.)

„a kellemetlen következtetésekkel szembe kell nézni” (269. o.)

Még egy közhasználatú fogalomról:

„A 'fenntartható fejlődés' ('sustainable development') eszméjén is túl kell haladni. Az ember jövőterve csak a természetbe való szerény beilleszkedés lehet.” (311. o.)

Végül, mivel hamarosan itt van az EU-hoz való csatlakozásunk napja, idézek még dr. Kappéter István munkájából egy erre vonatkozó gondolatot is:

„Az EU-ban is akad egyformásító törekvés, de növekszik az autonómia tisztelete. Európában a sok kis ország nagyon ad önállóságára. Remélhető, hogy az Európai Unió jó példája marad annak, hogyan lehet a nagyon különböző elképzelésű népeket harmonikus egy-egyben összefogni.” (312. o.)